

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 76/2019 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaosto on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Tarja Järvinen, valtiovarainministeriö
- johtava asiantuntija Kari Aaltonen, Verohallinto
- verojohtaja Anita Isomaa-Myllymäki, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- veroasiantuntija Saara Hietanen, Finnwatch ry
- lakiasiain johtaja Vesa Korpela, Veronmaksajain Keskusliitto ry
- professori Pekka Nykänen, Tampereen yliopisto

Verojaosto on saanut kirjallisen lausunnon:

- maa- ja metsätalousministeriö
- Keskuskauppakamari
- Suomen Yrittäjät ry
- professori Juha Lindgren, Vaasan yliopisto

Verojaosto on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- työ- ja elinkeinoministeriö
- Suomen Asianajajaliitto

Suomen Veroasiantuntijat ry:lle on varattu mahdollisuus lausunnon antamiselle.

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2019 vp

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia siten, että siihen lisättäisiin yritysten maastapoistumisverotusta koskevat säännökset. Maastapoistumisverotuksessa varojen realisoitumaton arvo katsottaisiin veronalaiseksi tuloksi silloin, kun varoja siirrettäisiin Suomen verotusvallan ulkopuolelle ilman, että tapahtuu verotuksen realisoivaa luovutusta. Säännöksiä sovellettaisiin siirrettäessä varoja tai liiketoiminta ulkomaisen yhteisön Suomessa olevasta kiinteään toimipaikasta sekä siirrettäessä varoja kotimaisesta yhteisöstä toisessa valtiossa sijaitsevaan kiinteään toimipaikkaan, jos Suomella ei enää siirron johdosta ole verotusoikeutta kyseisiin varoihin. Säännöksiä sovellettaisiin myös silloin, kun Suomessa yleisesti verovelvollisen yhteisön verotuksellinen kotipaikka siirtyy Suomen lainsäädännön mukaan tai kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevan sopimuksen nojalla toiseen valtioon paitsi niiden varojen osalta, jotka edelleen tosiasiallisesti liittyvät Suomessa olevaan kiinteään toimipaikkaan. Arvo, joka katsottaisiin veronalaiseksi tuloksi, määriteltäisiin laissa maastapoistumisarvoksi. Ehdotuksen mukaan siirrettäessä varoja Suomeen Suomen olisi hyväksyttävä toisessa jäsenvaltiossa vahvistettu arvo hankintamenoksi verotuksessa, paitsi jos se ei vastaa markkina-arvoa. Ehdotettuja maastapoistumisverotussäännöksiä sovellettaisiin yhteisöverovelvollisiin. Säännöksiä ei sovellettaisi eräisiin lyhytaikaisiin varojen siirtoihin.

Lisäksi ehdotetaan muutettaviksi maatilatalouden tuloverolakia, tuloverolakia, verotusmenettelystä annettua lakia, veronlisäyksestä ja viivekorosta annettua lakia, varojen arvostamisesta verotuksessa annettua lakia ja veronkantolakia.

Verovelvollisella olisi oikeus lykätä maastapoistumisverotuksesta johtuvaa veronmaksua silloin, kun varat siirtyvät toiseen jäsenvaltioon tai sellaiseen Euroopan talousalueella sijaitsevaan valtioon, joka on solminut Suomen tai Euroopan unionin kanssa keskinäistä avunantoa verosaatavien perinnässä koskevan sopimuksen, joka vastaa perintädirektiivissä säädettyä virka-apua. Vero olisi tällöin maksettava viiden vuoden aikana suoritettavilla maksuerillä. Lykätylle veronmaksulle voitaisiin vaatia vakuutusta, jos voidaan osoittaa tosiasiallinen riski varojen jäämisestä perimättä. Laissa säädettäisiin tilanteista, jolloin veronmaksun lykkäys olisi keskeytettävä ja verosta tulisi perittävässä oleva. Lykätylle veron määrälle maksettaisiin huojennettua viivästyskorkoa. Verosaatavan viiden vuoden vanhentumisaika alkaisi kulua kunkin maksuerän osalta erikseen eräpäivää seuraavan vuoden alusta. Lisäksi säädettäisiin maastapoistumisverotuksen kohteena olleiden varojen osalta maastapoistumisarvon huomioon ottamisesta nettovarallisuuslaskelmalla. Sääntelyä sovellettaisiin myös tuloverolain ja maatilatalouden tuloverolain mukaan verotettaviin yhteisöihin. Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain säännökset vaikuttavat myös yhteisöjen yleisradioveron määräytymiseen, jolloin verovelvollisella olisi oikeus myös maastapoistumisverotuksesta johtuvan yhteisöjen yleisradioveron määrän osalta maksunlykkäykseen.

Ehdotukset perustuvat sisämarkkinoiden toimintaan suoraan vaikuttavien veron kiertämisen käytäntöjen torjuntaa koskevien sääntöjen vahvistamista koskevaan direktiiviin.

Lisäksi elinkeinotulon verottamisesta annetussa laissa säädettäisiin vastaavasti varauksien tuloksi lukemisesta tilanteessa, jossa ne eivät jää liittymään kiinteään toimipaikkaan Suomessa. Lain rajat ylittäviin yritysjärjestelyihin liittyviä maastapoistumisverotussäännöksiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että verovelvolliselle annettaisiin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopi-

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2019 vp

muksen mukaisen sijoittautumisvapauden edellyttämä mahdollisuus maksunlykkäykseen. Voimassa olevan lain yritysjärjestelyjä koskevia maastapoistumisverotussäännöksiä ehdotetaan muutettavaksi myös siten, että säännökset eivät olisi päällekkäisiä ehdotettujen maastapoistumisverotusta koskevien säännösten kanssa.

Edellä mainittujen lisäksi esityksessä ehdotetaan korjattavaksi elinkeinotulon verottamisesta annettuun lakiin sisältyvä viittaussäännös.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020. Lakeja sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2020 toimitettavassa verotuksessa. Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain momenttiviittausta koskevaa muutosta sovellettaisiin ensimmäisen kerran siltä tilikaudelta, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2020 tai sen jälkeen.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muutettuna. Muutokset olisivat lähinnä teknisiä ja säännöksiä selkeyttäviä ilman sisällöllisiä muutoksia.

Taustaa

Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön 12 päivänä heinäkuuta 2016 annettu neuvoston direktiivi (EU) 2016/1164 sisämarkkinoiden toimintaan suoraan vaikuttavien veron kiertämisen käytäntöjen torjuntaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta siltä osin kuin on kyse maastapoistumisverotusta koskevista säännöksistä.

EU:n veronkiertodirektiivi sisältää useita eri toimenpiteitä, joilla valtioiden veropohjia on pyritty suojaamaan. Toimenpiteet koskevat maastapoistumisverotuksen lisäksi hybridijärjestelyjen verokohtelua, niin sanottuja väliyhteisöjä ja korkorajoitussääntelyä. Direktiivissä on lisäksi yleinen veronkiertosäännös, jonka osalta sääntely liittyy kansallisesti jo voimassa olevaan sääntökseen. Direktiivi on saatettu kansallisesti voimaan muilta kuin maasta poistumisen ja hybridijärjestelyiden verotusta koskevalta osin ja näitä säännöksiä on ryhdytty soveltamaan vuoden 2019 alusta.

Direktiivin taustalla on OECD:n piirissä vuonna 2013 käynnistetty BEPS-hanke (Base Erosion and Profit Shifting), jonka tarkoituksena on rajoittaa aggressiivisesta verosuunnittelusta sekä valtioiden välisestä verokilpailusta johtuvaa yhteisöveropohjan rapautumista. Hankkeen loppuraportti julkaistiin syyskuussa 2015.

Sääntelytapa

Esityksessä ehdotetaan, että direktiivi implementoidaan tekemällä kansallisiin jo voimassaoleviin lakeihin sisällölliset muutokset, joilla lait saatetaan vastaamaan direktiivin velvoitteita. Esi-
tetty sääntely vastaa tarkasti direktiivin määräyksiä, ja sääntely on toteutettu direktiivin minimivaatimuksia noudattaen. Valiokunta puoltaa valittua sääntelymallia, vaikka osa asiantuntijoista

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2019 vp

suhtautui kriittisesti minimimuotoiseen implementointiin. Osa asiantuntijoista on kannattanut minimimuotoista sääntelyä.

Soveltamisala

Luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien osuus elinkeinoyhtymän tuloksesta jaetaan yhtymän nettovarallisuuden perusteella heille verotettavaksi ansio- ja pääomatulona. Maastapoistumisverotuksen laajentaminen koskemaan myös henkilöyhtiötä toisi direktiivin mukaisen verovelvollisuuden ja maksunlykkäysmenettelyn piiriin myös ansiotulona verotettavaa tuloa. Valiokunnan mielestä tätä ei voida pitää tässä vaiheessa tarkoituksenmukaisena. Maastapoistumisverotuksen osuuden määrittäminen ja veronmaksun lykkäyksen toteuttaminen progressiivisen asteikon mukaan verotettavasta tulosta olisi yhteisöjen suhteellista verotusta vaikeampaa.

Asiantuntijakuulemisissa on arvioitu, että niitä tilanteita, joihin maastapoistumisverotusta koskeva sääntely soveltuisi yllä mainitulla tavalla, olisi ylipäätään vähän. Henkilöyhtiötä koskeva sääntely olisi koskenut käytännössä vain ulkomaisten yhtymien kiinteitä toimipaikkoja Suomessa sekä niitä tilanteita, joissa suomalaisen yhtiön ja ulkomaisen kiinteän toimipaikan kaksinkertainen verotus poistetaan niin sanotulla vapautusmenetelmällä.

Tässä arvioinnissa on myös huomioitava, ettei osakeyhtiön muuttaminen henkilöyhtiöksi ole mahdollista ilman välittömiä veroseuraamuksia, jolloin toimintomuodon muuttaminen osakeyhtiöstä henkilöyhtiöksi ei tule houkuttavaksi maastapoistumisveron välttämiseksi.

Edellä mainituista syistä johtuen valiokunta katsoo, että valittu raja on tässä tilanteessa perusteltu. Valiokunta pitää kuitenkin tärkeänä, että hallitus seuraa esityksen vaikutuksia ja maastapoistumisverotuksen kansainvälistä kehitystä ja arvioi sääntelyn mahdollisia kehittämistarpeita. Tässä on keskeistä huomioida direktiivin tarkoitus. EU:n veronkiertodirektiivin maastapoistumisverotusta koskevien säännösten tavoitteena on turvata jäsenvaltioiden verotusvaltaa tilanteessa, jossa verotuksellinen kotipaikka tai varoja siirtyy pois jäsenvaltion verotusvallasta ilman, että tapahtuu varsinaista verotuksen realisoivaa luovutusta.

Omassa toiminnassa luotu liikearvo

Omassa toiminnassa syntyneen liikearvon asettaminen maastapoistumisverotuksen kohteeksi olisi perusteltua, koska maastapoistumistilanteessa Suomi menettää oikeuden verottaa liikearvon perusteella kertyvää tuloa. Tämä koskisi erityisesti tilanteita, joissa kiinteän toimipaikan liiketoiminta siirretään pois Suomesta tai joissa yhteisön verotuksellisen kotipaikan katsotaan verosopimuksen nojalla siirtyneen toiseen valtioon. Kysymys omassa toiminnassa syntyneen liikearvon mahdollisesta tuloutumisesta liittyy myös rajat ylittäviin yritysjärjestelytilanteisiin, joissa Suomi menettää oikeuden verottaa liikearvon perusteella vastaisuudessa kertyvää tuloa.

Omassa toiminnassa syntyneen liikearvon verokohtelu liittyy paitsi nyt sääntelyn kohteena olevaan maastapoistumisverotukseen myös purun verokohteluun. Purun osalta oikeuskäytännössä on katsottu, että omassa toiminnassa luotu liikearvo ei ole elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 51 d §:ssä tarkoitettu omaisuuserä eikä siitä synny verotettavaa tuloa purkautuvalle yhteisölle. Oikeuskäytännössä on myös katsottu, että rajat ylittävässä sulautumisessa maastapoistumisve-

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2019 vp

rotusta koskevan elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 52 e §:n 3 momentin tarkoittamille varoille ei voida antaa laajempaa merkitystä kuin yhteisön purkautumisen verokohtelua sääntelevässä 51 d §:ssä on annettu omaisuuden merkitykselle. Tämä on perustunut siihen, että sulautumista, joka ei täytä mainitun lain 52 a ja 52 b §:n säännöksiä, kohdellaan verotuksessa purkuna.

Yhtiön purkautumisen verokohtelu liittyy puolestaan käyttöomaisuusosakkeiden verovapautta koskevaan sääntelyyn. Yhtiön purkautuessa jako-osuuden saajana oleva osakkeenomistaja on lähtökohtaisesti maksanut osakkeista hinnan, johon on vaikuttanut omassa toiminnassa syntynyt liikearvo. Tilanteessa, jossa osakkeen hankintameno on suurempi kuin jako-osuutena siirtyvät varat, syntyy osakkeen omistajalle purkutappiota. Purkutappion vähennysoikeus on poistettu samassa yhteydessä, kun vuonna 2004 säädettiin käyttöomaisuusosakkeiden luovutushinnan verovapaudesta ja hankintamenon vähennyskelvottomuudesta.

Täten omassa toiminnassa luodun liikearvon verokohtelua arvioitaessa on otettava huomioon mahdollinen vaikutus purkutappioon ja sen kohteluun verotuksessa. Kun edellä mainitun lisäksi otetaan huomioon direktiivin voimaantulon asetettu määräaika, valiokunta pitää perusteltuna, että omassa toiminnassa luodun liikearvon tuloksi lukemisesta ei tässä vaiheessa erikseen säädettäisi maastapoistumistilanteessa. Valiokunta pitää kuitenkin tärkeänä, että hallitus tarkastelee liikearvon tuloutumista kokonaisuutena erillisessä selvityksessä erilaiset yritysjärjestelytilanteet huomioiden hallituksen esityksen mukaisesti.

Yksittäiset huomiot

Direktiivin mukaisesti elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 51 f §:ssä ehdotetaan säädettäväksi lähtöjäsenvaltiossa käytetyn arvon hyväksymisestä varojen alkuarvoksi, jos arvo vastaa markkina-arvoa. Valiokunnan käsityksen mukaan hallituksen esitykseen sisältyvää säännöstä olisi perusteltua täsmentää siten, että siinä selkeämmin todetaan lähtöjäsenvaltiossa käytetyn arvon huomioon ottaminen, jos se vastaa maastapoistumisarvoa. Samalla käsite muutettaisiin lähtöjäsenvaltioksi, mikä kuvaa valiokunnan mielestä säännöksessä tarkoitettua tilannetta paremmin. Vastaavat muutokset tulisi tehdä 2. ja 3. lakiin.

Ehdotettua verotusmenettelystä annetun lain 50 a §:n 5 momenttia olisi perusteltua täsmentää siten, että momentissa viitattaisiin verovelvollisen jäsenvaltion kanssa tehtyyn sopimukseen. Muotoilu vastaisi tällöin elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 51 e §:n 5 momentissa ja 52 i §:ssä ehdotettua muotoilua sekä veron kiertämisen estämistä koskevan direktiivin 5 artiklan 4 kohdan toisen kappaleen muotoilua.

Lisäksi valiokunta poistaisi 50 a §:n 9 momentin tarpeettomana, sillä veronkantolain 15 §:n 1 momentin valtuutuksen nojalla asetuksella voidaan säätää myös esityksessä ehdotettujen maksujen eräpäivistä.

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2019 vp

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta

51 f §. Säännöstä olisi perusteltua täsmentää siten, että siinä selkeämmin todetaan lähtöjäsenvaltiossa käytetyn arvon huomioon ottaminen, jos se vastaa maastapoistumisarvoa. Samalla käsite muutettaisiin lähtöjäsenvaltioksi.

2. Laki maatilatalouden tuloverolain 3 §:n muuttamisesta

3 §. Säännöstä olisi perusteltua täsmentää siten, että siinä selkeämmin todetaan lähtöjäsenvaltiossa käytetyn arvon huomioon ottaminen, jos se vastaa maastapoistumisarvoa. Samalla käsite muutettaisiin lähtöjäsenvaltioksi.

3. Laki tuloverolain muuttamisesta

30 b §. Yhteisön maastapoistumisverotus. Säännöstä olisi perusteltua täsmentää siten, että siinä selkeämmin todetaan lähtöjäsenvaltiossa käytetyn arvon huomioon ottaminen, jos se vastaa maastapoistumisarvoa. Samalla käsite muutettaisiin lähtöjäsenvaltioksi.

4. Laki verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

50 a §. Maastapoistumisverotuksen maksunlykkäys. Ehdotettu 9 momentti poistettaisiin tarpeettomana.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 76/2019 vp sisältyvät 5.—7. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 76/2019 vp sisältyvät 1.—4. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Eduskunta hyväksyy yhden lausuman. (Valiokunnan lausumaehdotus)

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2019 vp

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) 8 §:n 1 momentin 22 kohta, 51 e §, 52 e §:n 2 momentti sekä 52 g §:n 3 ja 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 8 §:n 1 momentin 22 kohta laissa 736/2019, 51 e § laissa 926/1996, 52 e §:n 2 momentti laissa 1733/1995 ja 52 g §:n 3 ja 5 momentti laissa 1137/2005, sekä lisätään lakiin uusi 51 f ja 52 i § seuraavasti:

8 §

Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

22) tuloverolain 35 b §:ssä tarkoitetun säästöhenkivakuutuksen, kapitalisaatiosopimuksen ja eläkevakuutuksen tuottamat tuloverolain 35 b §:n 5 momentissa säädetyllä tavalla lasketut tappiot.

51 e §

Varojen maastapoistumisarvo vähennettynä varojen verotuksessa poistamattomalla hankintamenolla luetaan veronalaiseksi tuloksi, jos

1) yhteisö siirtää varoja toisessa valtiossa olevaan kiinteään toimipaikkaansa ja Suomella ei enää siirron johdosta ole verotusoikeutta kyseisiin varoihin;

2) ulkomainen yhteisö siirtää Suomessa olevasta kiinteästä toimipaikasta varoja toisessa valtiossa olevaan päätoimipaikkaansa tai toisessa valtiossa olevaan kiinteään toimipaikkaansa siten, että Suomella ei enää siirron johdosta ole verotusoikeutta kyseisiin varoihin;

3) yhteisön verotuksellinen kotipaikka siirtyy Suomen lainsäädännön tai kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevan sopimuksen mukaan toiseen valtioon, lukuun ottamatta niiden varojen osalta, jotka edelleen tosiasiallisesti liittyvät Suomessa olevaan kiinteään toimipaikkaan;

4) ulkomaisen yhteisön Suomessa olevan kiinteän toimipaikan harjoittama liiketoiminta siirretään toiseen valtioon eikä Suomella enää siirron johdosta ole oikeutta verottaa siirrettyjä varoja.

Edellä 1 momentissa säädettyä ei kuitenkaan sovelleta, jos varojen siirto liittyy arvopapereiden rahoitukseen, varat on asetettu vakuudeksi tai varojen siirto tapahtuu vakavaraisuusvaatimusten täyttämiseksi taikka likviditeetin hallinnan vuoksi ja jos varojen on tarkoitus palautua Suomeen 12 kuukauden kuluessa.

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2019 vp

Maastapoistumisarvolla tarkoitetaan sitä määrää, jolla varat voidaan vaihtaa tai keskinäiset velvoitteet täyttää suorassa liiketoimessa sellaisten liiketoimeen halukkaiden ostajien ja myyjien välillä, jotka eivät ole 18 b §:n 2 momentin 3—5 kohdan tarkoittamalla tavalla etuyhteydessä toisiinsa.

Varaukset luetaan veronalaiseksi tuloksi siltä osin kuin ne eivät jää 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa tosiasiallisesti liittymään Suomeen muodostuvaan kiinteään toimipaikkaan tai ne lakkaavat tosiasiallisesti liittymästä Suomessa olevaan kiinteään toimipaikkaan.

Jos varoja, verotuksellinen kotipaikka tai kiinteän toimipaikan harjoittama liiketoiminta siirretään toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon tai sellaiseen Euroopan talousalueella sijaitsevaan valtioon, joka on tehnyt verovelvollisen jäsenvaltion tai Euroopan unionin kanssa keskinäistä avunantoa verosaatavien perinnässä koskevan sopimuksen, joka vastaa keskinäisestä avunannosta veroihin, maksuihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnästä annetussa neuvoston direktiivissä 2010/24/EU säädettyä keskinäistä virka-apua, sovelletaan 1 ja 4 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa lisäksi, mitä verotusmenettelystä annetun lain 50 a §:ssä säädetään maastapoistumisverotuksen maksunlykkäyksestä.

51 f §

Siirrettäessä varoja, verotuksellinen kotipaikka tai kiinteän toimipaikan harjoittama liiketoiminta Suomeen, siirtyneiden varojen hankintamenoksi katsotaan **lähtöjäsenvaltiossa vahvistettu 51 e §:n 3 momentissa tarkoitettu arvo**, jos siirtävässä jäsenvaltiossa varat on arvostettu mainitun momentin mukaiseen arvoon.

52 e §

Siltä osin kuin varat eivät 1 momentissa tarkoitettulla tavalla tosiasiallisesti liity Suomeen muodostuvaan kiinteään toimipaikkaan, varojen 51 e §:n 3 momentin mukainen maastapoistumisarvo vähennettynä verotuksessa poistamattomalla hankintamenolla luetaan veronalaiseksi tuloksi. Jos varat ja varaukset myöhemmin lakkaavat tosiasiallisesti liittymästä Suomeen 1 momentin mukaisesti muodostuneeseen kiinteään toimipaikkaan tai kiinteän toimipaikan harjoittama liiketoiminta siirretään toiseen valtioon, sovelletaan, mitä 51 e §:ssä säädetään.

52 g §

Siltä osin kuin sääntömääräisen kotipaikkansa siirtävän eurooppayhtiön tai eurooppaosuuskunnan varat ja varaukset eivät jää tosiasiallisesti liittymään tai ne lakkaavat tosiasiallisesti liittymästä yhtiön Suomeen muodostuvaan kiinteään toimipaikkaan, sovelletaan, mitä 51 e §:ssä säädetään.

Sääntömääräisen kotipaikkansa toisesta jäsenvaltiosta Suomeen siirtäneen eurooppayhtiön tai eurooppaosuuskunnan verotuksessa Suomeen siirtyneiden varojen hankintamenoa määriteltäessä sovelletaan, mitä 51 f §:ssä säädetään.

52 i §

Jos varat siirretään toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon tai sellaiseen Euroopan talousalueella sijaitsevaan valtioon, joka on tehnyt verovelvollisen jäsenvaltion tai Euroopan unionin kanssa keskinäistä avunantoa verosaatavien perinnässä koskevan sopimuksen, joka vastaa keski-

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2019 vp

näisestä avunannosta veroihin, maksuihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnästä annetussa neuvoston direktiivissä 2010/24/EU säädettyä keskinäistä virka-apua, sovelletaan 52 e §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettussa tilanteessa lisäksi, mitä verotusmenettelystä annetun lain 50 a §:ssä säädetään maastapoistumisverotuksen maksunlykkäyksestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2020 toimitettavassa verotuksessa. Lain 8 §:n 1 momentin 22 kohtaa sovelletaan ensimmäisen kerran siltä tilikaudelta, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2020 tai sen jälkeen.

2.

Laki

maatilatalouden tuloverolain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään maatilatalouden tuloverolain (543/1967) 3 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1541/1992 ja 1238/2018, uusi 5 momentti seuraavasti:

3 §

Varojen maastapoistumisarvon lukemiseen yhteisön tuloon sovelletaan, mitä elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 51 e §:ssä säädetään. Maastapoistumisverotuksen maksunlykkäyksen osalta sovelletaan, mitä **mainitun** pykälän 5 momentissa säädetään. Siirrettäessä varoja, verotuksellinen kotipaikka tai kiinteän toimipaikan harjoittama liiketoiminta Suomeen, siirtyneiden varojen hankintamenoksi katsotaan **lähtöjäsenvaltiossa vahvistettu** mainitun lain 51 e §:n 3 **momentissa tarkoitettu** arvo, jos siirtävässä jäsenvaltiossa varat on arvostettu tähän arvoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2020 toimitettavassa verotuksessa.

3.

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään tuloverolakiin (1535/1992) uusi 30 b § seuraavasti:

30 b §

Yhteisön maastapoistumisverotus

Varojen maastapoistumisarvon lukemiseen yhteisön tuloon sovelletaan, mitä elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 51 e §:ssä säädetään. Maastapoistumisverotuksen maksunlykkäyksen osalta sovelletaan, mitä **mainitun** pykälän 5 momentissa säädetään. Siirrettäessä varoja, verotuksellinen kotipaikka tai kiinteän toimipaikan harjoittama liiketoiminta Suomeen, siirtyneiden varojen hankintamenoksi katsotaan **lähtöjäsenvaltiossa vahvistettu mainitun** lain 51 e §:n 3 **momentissa tarkoitettu** arvo, jos siirtävässä jäsenvaltiossa varat on arvostettu tähän arvoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Tätä lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2020 toimitettavassa verotuksessa.

4.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään verotusmenettelystä annettuun lakiin (1558/1995) uusi 50 a § seuraavasti:

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2019 vp

50 a §

Maastapoistumisverotuksen maksunlykkäys

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 51 e §:n 5 momentissa ja 52 i §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa verovelvollisella on oikeus maksaa 51 e ja 52 e §:n 2 ja 3 momentin perusteella veronalaiseksi tuloksi lukemisesta johtuvan veron määrä viiden vuoden aikana suoritettavilla maksuerillä (*maksunlykkäys*). Jos tulo luetaan veronalaiseksi muutoksenhaun johdosta tai sen johdosta, että verotusta on muutettu viranomaisen aloitteesta, verovelvollisella on oikeus vastaavaan maksunlykkäykseen kuitenkin siten, että viiden vuoden aika lasketaan kuin jos tuloksi lukeminen olisi tapahtunut verovuoden verotuksen yhteydessä.

Verovelvollisen on vaadittava maksunlykkäystä ennen verovuoden verotuksen päättymistä. Jos tuloksi lukeminen on tapahtunut muutoksenhaun johdosta tai sen johdosta, että verotusta on muutettu viranomaisen aloitteesta, maksunlykkäystä on vaadittava ennen maksunpannun veron ensimmäistä eräpäivää.

Verohallinto voi vaatia veron maksamisen turvaamiseksi vakuutta, jos on osoitettavissa oleva ja tosiasiallinen riski verojen jäämisestä perimättä.

Maksunlykkäys keskeytyy viipymättä ja verosta tulee perittävässä oleva, jos

1) toiseen valtioon siirretyt varat tai kiinteän toimipaikan harjoittama liiketoiminta luovutetaan;

2) toiseen valtioon siirretyt varat, verovelvollisen verotuksellinen kotipaikka tai kiinteän toimipaikan harjoittama liiketoiminta siirretään muuhun valtioon kuin Euroopan unionin jäsenvaltioon;

3) verovelvollinen tekee konkurssin tai se asetetaan selvitystilaan;

4) verovelvollinen laiminlyö maksueriä koskevien velvoitteidensa noudattamisen eikä korjaa tilannetta 12 kuukauden kuluessa tai, jos verovelvollinen laiminlyö velvoitteiden noudattamisen toisena vuonna peräkkäin, 6 kuukauden kuluessa.

Edellä 4 momentin 2 kohdassa säädettyä ei kuitenkaan sovelleta, jos siirto tapahtuu Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon, jonka kanssa Suomella on keskinäistä avunantoa verosaatavien perinnässä koskeva sopimus tai joka on Euroopan unionin kanssa solminut keskinäistä avunantoa verosaatavien perinnässä koskevan sopimuksen, joka vastaa keskinäisestä avunannosta veroihin, maksuihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä annetussa neuvoston direktiivissä 2010/24/EU säädettyä keskinäistä virka-apua.

Verovelvollinen voi keskeyttää maksunlykkäyksen, jolloin Verohallinto määrää vielä maksamatta olevat maksuerät kannettaviksi.

Mitä edellä säädetään, sovelletaan myös yleisradioverosta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettuun yhteisöjen yleisradioveroon.

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä maksunlykkäyksessä noudatettavasta menettelystä.

~~Valtiovarainministeriön asetuksessa veronkannosta (1010/2019) säädetään tarkemmin maksuerien eräpäivien määräytymisestä ja lukumäärästä.~~

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2020 toimitettavassa verotuksessa.

5.

Laki

veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 a ja 5 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain (1556/1995) 5 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 51/2017, ja
lisätään 5 c §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 51/2017 ja 20/2018, uusi 3 momentti, jolloin nykyiset 3—6 momenttia siirtyvät 4—7 momentiksi, seuraavasti:

5 a §

Viivästyskorko ja huojenettu viivästyskorko

Verotusmenettelystä annetussa laissa tarkoitetulle jäännösverolle ja verotuksen muutoksesta johtuvalle verolle sekä ennakoperintälaissa tarkoitetulle ennakolle, joka erääntyy verovuoden päättymistä seuraavan kuukauden jälkeen, lasketaan korkoa, joka on kutakin kalenterivuotta edeltävänä puolivuotiskautena voimassa oleva korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä kahdella prosenttiyksiköllä, kuitenkin vähintään 0,5 prosenttia (*huojennettu viivästyskorko*). Huojennettua viivästyskorkoa lasketaan myös verotusmenettelystä annetun lain 50 a §:n mukaisille maksuerille.

5 c §

Huojennetun viivästyskoron laskeminen

Verotusmenettelystä annetun lain 50 a §:n mukaisille maksuerille huojenettu viivästyskorko lasketaan verovuoden päättymistä seuraavan toisen kuukauden ensimmäisestä päivästä kunkin maksuerän eräpäivään. Jos maksunlykkäys keskeytetään, huojennettua viivästyskorkoa lasketaan keskeyttämisen perusteella määrättyyn uuteen eräpäivään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2019 vp

Tätä lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2020 toimitettavassa verotuksessa.

6.

Laki

varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 966/2006 ja 311/2019, uusi 7 momentti, jolloin nykyinen 7 ja 8 momentti siirtyvät 8 ja 9 momentiksi, seuraavasti:

3 §

Yhtiön varojen arvostaminen

Jos varojen maastapoistumisarvo on luettu tuloon elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 51 e §:ssä, tuloverolain 30 b §:ssä tai maatilatalouden tuloverolain (543/1967) 3 §:n 5 momentissa tarkoitetulla tavalla, pidetään 1 momentissa tarkoitetun muun rahoitusomaisuuden sekä vaihto-, sijoitus- ja käyttöomaisuuden arvona maastapoistumisarvoa. Edellä 6 momentissa tarkoitetussa tilanteessa maastapoistumisarvo otetaan huomioon yhteenlaskettua poistamatonta hankintamenoa laskettaessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2020 toimitettavassa verotuksessa.

7.

Laki

veronkantolain 50 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään veronkantolain (11/2018) 50 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

50 §

Veron vanhentuminen

Verotusmenettelystä annetun lain 50 a §:n mukaisen maastapoistumisverotuksen maksunlykkäyksen maksuerä vanhentuu viiden vuoden kuluttua laskettuna sitä seuranneen vuoden alusta, jona maksuerä erääntyy.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____ .

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa esityksen vaikutuksia ja maastapoistumisverotuksen kansainvälistä kehitystä ja arvioi sääntelyn mahdollisia kehittämistarpeita sekä ryhtyy tarvittaessa lainsäädäntötoimiin. Arvio tulee tehdä vuoden 2020 loppuun mennessä ja siinä tulee arvioida muun muassa se, voitaisiinko ja olisiko veropohjan turvaamisen kannalta tarpeen laajentaa arvonnousuvero henkilöyhtiöiden Suomen kiinteästä toimipaikasta harjoittamaan liiketoimintaan.

Valiokunnan mietintö VaVM 18/2019 vp

Helsingissä 10.12.2019

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Johannes Koskinen sd
varapuheenjohtaja Esko Kiviranta kesk
jäsen Anders Adlercreutz r
jäsen Tarja Filatov sd
jäsen Heli Järvinen vihr
jäsen Jari Koskela ps
jäsen Markus Lohi kesk (osittain)
jäsen Pia Lohikoski vas
jäsen Raimo Piirainen sd
jäsen Jussi Saramo vas
jäsen Sami Savio ps
jäsen Iris Suomela vihr
jäsen Pia Viitanen sd
jäsen Ville Vähämäki ps
varajäsen Toimi Kankaanniemi ps
varajäsen Lulu Ranne ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ilkka Lahti